

De tiende plaag

Periodethema: Mozes

Exodus 11: 1-10 en 12: 29-40

KERNTEKSTEN

'En het geschiedde ter middernacht, dat de HEERE al de eerstgeborenen in Egypteland sloeg.' (Ex. 12: 29)
'Maakt u op, trekt uit het midden van mijn volk, zo gijlieden als de kinderen van Israël; en gaat heen, dient den HEERE, gelijk gijlieden gesproken hebt.' (Ex. 12: 31)

UITLEG VAN DE KERNTEKSTEN

De Heere gaat langs de huizen en doodt midden in de nacht alle eerstgeborenen in Egypte: niet alleen van de mensen, maar ook van de dieren. Farao roept die nacht Mozes en Aäron en zegt dat ze zo snel mogelijk uit Egypte moeten vertrekken. Ze moeten hun kinderen ook meenemen. Ze mogen de Heere gaan dienen, zoals Mozes en Aäron gevraagd hebben.

BEGINSITUATIE

Vorige week is er verteld over de instelling van het Pascha. Een aantal dingen die toen behandeld zijn komen in deze vertelling terug. Stel duidelijke vragen over het verhaal van vorige week:

- Aan welke eisen moet het lam, dat elke vader moet uitkiezen, voldoen?
- Wat moet er met het lam gebeuren?
- Hoe wordt het gebraden?
- Wat gebeurt er met het bloed?
- Wat zijn ongezuurde broden?
- Wanneer moet het Pascha gevierd worden?
- Waar moeten de Israëlieten later aan denken?

DOELSTELLINGEN

- De kinderen door middel van het verhaal laten zien hoe erg het is om steeds tegen de Heere in te gaan en Hem niet te gehoorzamen.

- Hen ook vertellen over het grote wonder van de genade van God: achter het bloed van het lam is er redding; zo is er alleen door het bloed van de Heere Jezus vergeving mogelijk.

INDELING

- Het slachten van het lam.
- Het strijken van het bloed aan de posten.
- Het klaarmaken voor de reis.
- Het eten van het lam, de broden en de saus.
- Het verdriet van de Egyptenaren.
- Het vragen om geschenken.
- Het vertrek van het volk van Israël.

OPMERKINGEN

Aan de ene kant is dit een heerlijk verhaal: God laat Zijn grote daden zien en vervult Zijn beloften, zodat het volk Israël uit Egypte mag vertrekken.

Aan de andere kant is het ook een aangrijpend verhaal: de dood van de Egyptenaren is een ernstige gebeurtenis. Het is een waarschuwing voor ons dat God Zijn straffen laat komen. De vraag kan bij kinderen opkomen: laat God nog een keer alle oudste kinderen sterven?

Het kan zijn dat een aantal dingen in deze schets de vertelling van vorige week overlappen. Dan mag u zelf een keuze maken.

Bij de voorbereiding kunt u de site <http://abcvanhetgeloof.nl> gebruiken. Zowel voor de jongeren als voor de kinderen wordt het begrip 'avondmaal' en 'verlossing' goed uitgelegd en besproken:

abcvanhetgeloof.nl/avondmaal

abcvanhetgeloof.nl/wij-geloven/verlossing en

www.abcvoorkinderen.nl/wij-geloven/avondmaal

www.abcvoorkinderen.nl/wij-belijden/verlossing

ZINGEN

Psalm 81: 11; 99: 2; 119: 9 en 69; 121: 4; 136: 10-12
 Voor de kinderen uit groep 5 en 6: Psalm 77: 7
 'Vannacht zal het wonder gebeuren' (AWN, deel 1, nr. 7)
 'Zomaar te gaan met een stok in je hand' (AWN, deel 2, nr. 6)

UITLEG VAN DE PSALM

Psalm 119: 69a. De Heere is volmaakt en rechtvaardig. De Heere heeft wetten ingesteld die goed zijn. Daarom mag de Heere vragen om naar die wetten te leven. Als we niet naar die wetten leven, zal Hij ons loon geven: dat is de straf op de zonden.

MATERIALEN

Een kaartje van Kanaän en Egypte (met Gosen) kan duidelijk maken waar de Israëlieten op dat moment zijn en waar ze heen gaan.
 Een plaat van een hysopplant en een lam (op internet zijn goede foto's te vinden).

BORDPLAN

Farao - Egyptenaren
 Mozes - Israëlieten
 Pascha

INTRODUCTIE

Praat met de kinderen over het krijgen van straf: wanneer krijg je straf en wanneer niet? Is het nodig dat je gestraft wordt? Laat de kinderen enkele voorbeelden noemen, maar laat het niet 'verzan- den' in een discussie of straf wel/niet terecht is.

BRUGZIN OF BEGINZIN

Mozes is bij Farao geweest. Hij mag niet meer terug komen. Mozes heeft Farao verteld wat er zal volgen: een verschrikkelijke plaag. Maar Farao luistert niet. Hij weigert de Israëlieten te laten gaan. Hij weigert God te gehoorzamen. Dat kan niet goed gaan.

Vertelling

Een jongen loopt samen met zijn jongere broertje naar buiten. 'Wat gaat u doen, vader?' Hij ziet dat zijn vader het lam pakt. Een paar dagen geleden heeft vader het lam bij de kudde weggehaald. De jongens hebben er mee gespeeld. Ze vinden het lam zo lief.

HET SLACHTEN VAN HET LAM

Vader kijkt zijn oudste jongen aan. Zijn ogen kijken niet blij. 'Ik ga het lam doden.' 'Waarom vader? Ik vind het zo lief.' 'Toch moet het. Mozes heeft het ons verteld. Het moet van God.' De jongen draait zich om en loopt weg. Hij wil niet kijken als zijn lam gedood wordt. Hij vindt het verdrietig.
 Toch zoekt hij een poosje later zijn vader weer op. Het lam is dood. Vader houdt een schaal onder het dode dier. Het bloed loopt erin. De jongen staat stil te kijken. Zijn broertje komt er ook aan. 'Dat is niet leuk, vader', zegt hij. 'Nee jongen, toch moet het. Vanavond gaan we het lam braden. Nu moet ik eerst iets met het bloed doen.'

HET BLOED AAN DE POSTEN

Vader pakt een bosje planten, hysopplanten. Hij bindt de steeltjes vast. Zo wordt het een soort

kwast. De twee jongens kijken verbaasd naar vader. Wat gaat hij doen? Met de schaal met bloed en de kwast loopt vader naar de deur van het huisje. Hij steekt de kwast in het bloed. Dan smeert hij de kwast over de zijpost van de deur. 'Waarom doet u dat?' vraagt de jongste nu. 'Ik moet dat doen', antwoordt vader. 'Als ik het niet doe, moet onze oudste zoon vannacht sterven.' De oudste van de jongens schrikt. Moet hij sterven? Hij begint te huilen. 'Waarom vader?' snikt hij. 'Ik maak het eerst af, dan zal ik het vertellen', zegt vader. Hij pakt opnieuw de kwast, doopt die in het bloed en smeert het nu op de andere zijpost van de deur. Nog een keer stopt hij de kwast in het bloed. Nu smeert hij het bloed aan de bovenkant van de deur. Drie kanten van de deur zitten onder het bloed.

HET KLAARMAKEN VOOR DE REIS

'Gaan jullie mee naar moeder? Dan vertel ik waarom het moet.' Binnen is moeder aan het werk. Ze pakt alle spullen in. Het is niet veel, ze hebben niet zoveel dingen. 'Komen jullie eens hier, jongens.' Vader gaat bij de tafel zitten. Ze komen bij hem staan. De oudste jongen heeft nog steeds tranen in zijn ogen. 'Ben je bang om te sterven?' vraagt vader nu. Hij knikt. 'Waarom moet dat, vader?' 'De Heere komt vannacht in Egypte. Hij gaat Farao straffen, omdat hij niet naar God wil luisteren. Wij luisteren ook niet naar de Heere. Wij zorgen ervoor dat de Heere elke dag verdriet heeft door de dingen die wij verkeerd doen. Daarom moet de Heere ons ook straffen.' Vader stopt even. Dan gaat hij verder: 'Mozes heeft het verteld. Een engel van God komt de mensen straffen. Hij gaat langs alle huizen. Hij zal alle oudste jongens, dus die het eerstgeboren zijn, doden. In elk huis.' Weer snikt één van de jongens. 'Ik ben de oudste, vader. Moet ik dan echt sterven?'
Als jij wist dat je moest sterven, zou je dan net als die jongen reageren? Je weet het: oude mensen moeten sterven. Dat hoor je vaak. Maar jonge kinderen? Sterven die ook? Soms wel. Door een ziekte of door een

ongeluk. Wat is dat erg. Je weet nooit wanneer jij moet sterven. En dan? Heb jij een ander, een nieuw hart? Als je van de Heere houdt en de Heere kent, mag je naar de hemel als je sterft. Dan mag je altijd bij de Heere zijn. Maar als je de Heere niet kent en je zonden niet vergeven zijn, ga je ... ik vind het verschrikkelijk om te moeten zeggen ... naar de hel. Wat zal dat erg zijn. Dan kun je nooit meer bij de Heere komen. Dan ben je altijd bij de duivel.

Vader vertelt nog meer: 'Maar de Heere heeft iets tegen Mozes gezegd. Als wij het bloed van het lam aan de deurposten en de bovenkant van de deur smeren, zal de engel ons huis en onze deur voorbijgaan. Dan hoeft onze oudste zoon niet te sterven. Dan mag hij blijven leven. Dat wil je toch?' Door zijn tranen heen glimlacht de jongen. Natuurlijk, hij wil blijven leven. 'Snappen jullie nu waarom ik het bloed aan de deurposten smeerde?' De twee jongens knikken. Vader vertelt verder: 'Dat lam en het bloed van het lam betekent iets. Omdat het lam gedood is, kan de oudste zoon blijven leven. Wij kunnen alleen leven als onze zonden vergeven zijn. Dat lam is daarvan een teken.'

De jongens kijken hun vader aan. 'Later zal de Messias geboren worden. Hij zal ook sterven, zoals het lam. Dan maakt Hij het weer goed tussen God en de mensen.' Ze vinden het allemaal erg moeilijk, maar ze begrijpen dat het erg belangrijk is.

Als je mag geloven in de Heere Jezus, dan ben je veilig. De Heere Jezus is gestorven aan het kruis. Hij heeft Zijn bloed gegeven. Als God dat bloed aan de deur van jouw hart ziet, zal Hij jou niet straffen voor je zonden. Maar als Hij dat bloed niet ziet en jij de Heere Jezus dus niet kent, dan moet Hij je wel straffen. Straffen met de dood. Maar nu leef je nog. Dat betekent dat je de Heere nog kunt vragen om vergeving. Hij zegt het Zelf: 'opent uwe mond, eis van Mij vrijmoedig.' Hij wil ook jouw Redder en Verlosser zijn.

HET ETEN VAN HET LAM, DE BRODEN EN DE SAUS

'Gaan jullie nu maar naar moeder. Misschien kun je haar helpen.' De oudste van de jongens ziet dat moeder deeg kneedt. 'Zal ik het doen, mama? Ik kan dat ook.' 'Goed, dan maak ik alvast de saus klaar.' Hij doet zijn best, maar hij moet toch steeds denken aan wat vader verteld heeft. Stel je voor dat de engel nu het bloed niet ziet en toch hun huisje binnenkomt?

'Zo jongen, goed gedaan. Ik ga de koeken bakken.' De jongens kijken wat moeder doet. Ze neemt een groot stuk deeg en slaat het plat. Dan bakt ze het deeg. 'Hè, wat vreemd', zegt de jongste broer na een poosje, 'het brood is helemaal plat. Dat is het anders nooit.' 'Nee', zegt moeder, 'dat klopt. Maar ik heb alle het zure deeg weg moeten gooien van Mozes. Nu moeten we platte koeken eten. De rest van het deeg nemen we vannacht mee.' 'Vannacht?', vraagt hij verbaasd. 'Ja, vannacht mogen

we weg uit Egypte. Vannacht gaan we op reis.'

Buiten wordt het donker. Het is stil. Maar in het huis van de jongens is iedereen wakker. Het licht brandt. Ze staan allemaal rond de tafel: vader, moeder, de twee jongens en nog een paar burens. Ze hebben zelfs hun jassen aan. Vader heeft zijn kleed met een riem vastgemaakt, zodat hij goed kan lopen. Ze hebben ook hun schoenen aan. Vader heeft zelfs zijn staf in zijn hand. Net of ze op reis gaan.

'Vader, zit het bloed echt nog op de deurposten?' vraagt de oudste jongen. 'Ja jongen, je hebt toch zelf gezien dat ik het bloed vanmiddag erop gesmeerd heb?' 'Ja maar...', stottert hij. 'Zullen we nog eens gaan kijken?' Samen met vader loopt hij naar de deur. Gelukkig, hij ziet het bloed. Als de engel straks komt, zal hij dan voorbijgaan? Hij moet er steeds aan denken. 'Kom joh, eet nog wat.' Vader heeft het lam gebraden: hij moest het helemaal braden. Er mocht geen been kapot gebroken worden. De jongste van de twee jongens pakt een stukje brood. Nee, het brood is niet zo lekker als anders. Hij stopt een stukje brood in de schaal met saus. Dat smaakt ook niet lekker, het is bitter. Vader ziet dat hij het niet zo lekker vindt. 'Als we dit eten moeten we denken aan al de nare dingen die we hier in Egypte meegemaakt hebben.'

HET VERDIET VAN DE EGYPTENAREN

Dan wordt er op de deur gebonsd. Ze schrikken, vooral de oudste jongen. Wat is dat? Vlug loopt vader naar de deur. Het is de buurman van de andere kant. 'Maak je snel klaar', zegt hij. 'We moeten weg. Er is een knecht van Farao bij Mozes gekomen. Die heeft gezegd: 'ga zo snel mogelijk weg. We willen niet meer ellende en verdriet. Straks worden we allemaal gedood.' Farao heeft ook aan Mozes laten vragen of hij voor hem bidden wil. Mozes moet God vragen of Hij wil stoppen met de straffen.' En dan tegen vader: 'je moet alles meenemen, ook je beesten. Je koeien en je schapen. Ga ook even naar de Egyptenaren en vraag hen om mooie spullen.'

'Wat is er gebeurd?' vraagt de oudste jongen, die nog steeds bang is. 'Bij de Egyptenaren zijn alle eerstgeboren jongens en mannen gestorven. Ook de oudste zoon van Farao leeft niet meer. Zelfs de eerstgeboren dieren zijn gestorven. Er is groot verdriet in Egypte. Iedereen huilt. In alle huizen is de engel geweest. Daarom mogen wij nu weg.'

De jongen zucht opgelucht. Hij leeft nog. De engel is hun huis voorbijgegaan. 'Zie je, dat je veilig was achter het bloed?' vraagt vader. *Merk je dat je ècht veilig bent achter het bloed van de Heere Jezus? Wat een groot wonder dat je gered kunt worden. Het is moeilijk om het allemaal goed te begrijpen, maar je mag alles vragen aan de Heere. Hij wil en zal je het leren door Zijn Geest.*

HET VRAGEN OM GESCHENKEN

Vader loopt het dorp in naar de Egyptenaren. Moeder pakt alles bij elkaar. Tijd om het deeg te laten rijzen, heeft ze nu niet. Ze pakt het deeg in een kleed. 'Hier, dat kun jij dragen', zegt ze tegen haar oudste zoon. Even later komt vader terug. Met zijn armen vol. 'Kijk eens wat ik gekregen heb? Prachtige gouden kruiken, een mooie zilveren schaal, nog een paar schitterende kleren. Ze riepen: 'ga alsjeblieft weg en neem dit maar mee.' De jongens kijken naar al die mooie dingen. 'Kreeg u dit allemaal zomaar mee?' vraagt één van de jongens. 'Ja, het lijkt wel of we nu betaald worden voor al het werk dat we gedaan hebben. Ik weet zeker dat God hiervoor gezorgd heeft.'

HET VERTREK VAN HET VOLK ISRAËL

'Hebben we alles?' vraagt vader even later als hij opnieuw binnenkomt met een arm vol cadeaus. 'Ja, we kunnen gaan', zegt moeder. Nog één keer kijken ze in hun huis. Daar zullen ze nooit meer wonen. Ze gaan op reis. Op reis naar het beloofde land. Op reis naar Kanaän. Eindelijk!

Buiten zien ze nog meer mensen lopen. Iedereen zoekt zijn spullen bij elkaar. Het gebeurt allemaal heel rustig. Ze maken steeds een rijtje van vijf mensen naast elkaar. Zo wordt het een grote stoet. 'Moet je kijken', zegt de oudste jongen, 'wat een lange stoet.'

Van alle kanten komen mensen aanlopen. Zo wordt de stoet steeds groter en langer. 'Kijk, daar lopen mannen met een kist. Wat is dat, vader?' vraagt de jongste jongen. 'Daar zit het lichaam van Jozef in. Die kist moeten we meenemen naar Kanaän. Dat hebben ze vroeger aan Jozef beloofd.'

Bij de stad Sukkoth stoppen ze. Moeder bakt het brood. Ze kan het deeg niet laten rijzen, omdat ze snel weer verder moeten. Daarom eten ze platte

broden. De volgende morgen gaan ze verder. De jongens zien nu pas hoeveel mensen er zijn. Wat veel! Vader zegt: 'het zijn meer dan twee miljoen mensen. Ik heb ook Egyptenaren en andere mensen gezien. Ik denk dat zij bang zijn voor nog meer straffen en dat ze daarom met ons mee willen. Ze hebben gezien dat onze God voor ons zorgt en dat Hij machtig is om allerlei straffen te geven.'

AFSLUITING

Vader kijkt zijn oudste zoon aan. 'God heeft de Egyptenaren gestraft. Hij heeft jou en ook ons bewaard. Wij leven nog.' Er staan tranen in zijn ogen als hij zegt: 'vergeet het nooit jongens, alleen achter het bloed ben je veilig.'

VERWERKING

Maak een keuze uit onderstaande mogelijkheden:

- sluit aan bij de introductie: praat met de kinderen over het krijgen van straf in dit verhaal: waarom krijgen de Egyptenaren straf? Hebben de Israëlieten geen straf verdiend?
- Zing met elkaar enkele liederen of leer een nieuw lied aan.
- Psalm 136: 10-12 sluit heel goed aan bij dit verhaal: die kunt u zingen met elkaar of misschien de verzen samen lezen uit de Bijbel. Praat met elkaar over de betekenis van deze verzen.
- Praat met de kinderen (als dit in uw groep kan; houd rekening met de situatie in uw groep) over het sterven: oude mensen moeten sterven, maar jonge kinderen kunnen sterven. Laat daarbij de noodzaak van bekering en vergeving duidelijk naar voren komen.
- U kunt ook met de kinderen praten over het verschil tussen Pascha en het Heilig Avondmaal.
- Op de site staat nog een verwerking over dit verhaal.